

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83-177

PODUREDNIŠTVO:

34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Polletna naročnina Lir 3.000

Letna naročnina » 6.000

Letna inozemstvo » 8.000

Poštno čekovni račun: št. 24/12410

Leto XXVII. - Štev. 37 (1369)

Gorica - četrtek, 18. septembra 1975 - Trst

Posamezna številka Lir 150

KRIVDA Svoboda je le ena Sporni Sinajski polotok socialistov

Marsikdo med našimi ljudmi se bo začudeno vprašal, zakaj komunistični svetovalci po občinah in pokrajinah v naši deželi napadajo zadnji čas ravno Slovensko skupnost?

Zakaj ne obtožijo tudi socialistov za sodelovanje v levi sredini, pa krščanskih demokratov samih, pa socialnih demokratov, republikancev? Da ne govorimo o novofašistih in desnici.

Seveda se je treba še poprej vprašati, v koliko so komunisti upravičeni Slovencem zaradi sodelovanja v levosredinskih upravah kaj očitati, ko istočasno vztrajno ponujajo svoj »zgodovinski kompromis«, s katerim bi prišli v vlado in v javne uprave? Tisto, kar očita Slovencem hočejo torej storiti tudi sami!

Kdor zadnjih nekaj let sledi italijanskemu političnemu življenju, bo lahko ugotovil, da se vsedrjavne politične sile osredotočajo predvsem v tri glavne skupine: levo, sredino in desnico.

Te tri skupine predstavljajo posamezne najmočnejše stranke: komunisti, demokristjani in neofašisti ali nacionalna desnica kot so se pred kratkim preimenovali.

Posledica tega osredotočenja je, da manjše stranke počasi izginjajo. Najznačilnejši je primer liberalne stranke, ki je predstavljala zmerno desnico. Vsrkala jo je nacionalna desnica.

Na levi pa priča o tem primer socialistične stranke proletarske enotnosti, ki se je pridružila komunistični stranki.

Po vsem tem se je treba vprašati, kdo je sedaj na vrsti? Velike stranke, ki predstavljajo omenjene tri glavne skupine, tj. komunisti, demokristjani in neofašisti verjetno ne. Torej socialisti?

Zakaj smo upravičeni to sklepati?

Prvič, vsaka stranka, ki je breznačelna in ne ve, kaj pravzaprav hoče, mora prej ali slej začeti hirati. Drugič, udingati se sistem, ki je na vladi, kakor se je za deset let socialistična stranka, da si je tako zagotovila položaje in moč daleč preko števila glasov, ki jih je prejela na volitvah, mora prej ali slej pripeljati do izgube lastne samostojnosti.

In tako danes socialistična stranka ni več samostojna, ne zna hoditi več lastne poti. Ostane ji samo še izsiljevanje svojega včerajšnjega zaveznika, Krščanske demokracije, ali pa se popolnoma predati levi, to je komunistični stranki.

Vsled tega za komuniste kritika socialistične stranke že nekaj časa nima nikakega pomena. Ako bi bili socialisti v resnici idejno in politično močni, potem bi jih komunisti že davno obtožili, da so izdali socializem, da rušijo proletarsko enotnost in podobno.

Tega komunistom ni treba, ker so socialiste že davno odpisali s politične scene. Zato pa v naši deželi toliko bolj živčno obdelujejo Slovensko skupnost, četudi ob drugih velikih strankah nima take moči, da bi vodila in usmerjala deželno politiko. Zakaj vendar?

Zato ker ima Slovenska skupnost jasen cilj: braniti slovensko srenjo, izbojevati narodno enakopravnost, ker le tako je možno resnično sožitje med obema narodoma v deželi. Zato torej, ker ima Slovenska skupnost jasno idejno podlago, jasen program.

In prav to komunisti dobro vidijo, in vedo, da si Slovenske skupnosti ne bodo mogli podrediti, tako kot so si lahko, politično in idejno, socialiste. Ta bo vedno ostala zunaj njihovega dosega, enkrat bolj šibka, drugič močnejša, toda vedno samostojna. Zato jo imajo za nasprotnika.

Toda ne preostane jim drugega, kot da se bodo prej ali slej sprizgajali z dejstvom, da Slovenci in njih samostojna politična organizacija obstajajo in bodo vedno obstajali.

A. C.

»Če Rusija ne izpolni svoje moralne dolžnosti, če se ne odreče svojemu nacionalnemu egoizmu, če bo nadaljevala z verovanjem v pravo silo in ne v silo prava, če ne bo iskreno iskala svobode in duhovnih resnic, tedaj ne bo nikoli dosegla nikakega uspeha ne doma ne v tujini...«

Te preroške besede je še v prejšnjem stoletju zapisal veliki ruski mislec Vladimir Solovjev, a še v polni meri veljajo za današnji čas. Se posebej za današnjo Rusijo. Morda še nikdar tako kot danes pomenijo globok opomin deželi, ki se ne more otresti že vkoreninjenih državne oblastnosti, okostenelosti struktur in absolutistične miselnosti, pa naj gre za carski režim včeraj ali pa za marksistično diktaturo proletariata danes.

Pred dobrim mesecem je Sovjetska zveza podpisala helsinški sporazum, ki sicer daje nekaj žarkov upanja za usodo tistih držav, ki danes še ne uživajo demokratičnih svoboščin. Vendar prav zadnje sovjetske poteze ne dajejo nikakega upanja na možno izboljšanje neznosnih razmer.

Temu je priča nedavni primer zgodovinarja Andreja Amalrika, ki so ga sovjetske oblasti nenadno zaprle, ker je prebival v Moskvi brez posebnega dovoljenja (znano je, da morajo imeti sovjetski državljani poseben notranji potni list). Amalrik je že pred časom prestal več let sibirske konfinacije zaradi svoje knjige »Ali bo Sovjetska zveza preživela do leta 1984?«

Primer Andreja Amalrika se s primerom fizika Andreja Saharova uvršča v niz težkega preganjanja razumnikov, ki želijo doseči vsaj majhno liberalizacijo znotraj monolitnega sovjetskega sistema. Ruski razumniki-oporečniki se delijo v dve kategoriji: eni so izbrali — svobodno ali prisilno — pot izgnanstva oz. emigracije, kot Aleksander Solženicin ali Andrej Sinjavski, drugi pa znotraj sovjetske stvarnosti pogumno in za ceno lastne svobode in življenja kljubujejo težkemu pritisku kot Saharov ali Amalrik.

Eden izmed oporečnikov, ki so tudi izbrali pot svobode, je Viktor Krasin. Ta je v nekem svojem pregledu lepo označil glavne karakteristike sovjetskih disidentov. Mednje spadajo tisti, ki so se drznili pisati ali odposiljati protestna pisma, ki so sodelovali pri »ilegalnih« opozicijskih organizacijah (vrste Saharova), ki so izdali svoja dela pri tajnih založbah (»Samizdat«) i.dr. Značilno je še — kot zatrjuje Krasin —, da je na približno 200 moskovskih oporečnikov kar 196 izobražencev, le štirje so delavci. Nevarno pa je, pravi Krasin, da bo večina teh oporečnikov morala zapustiti Sovjetsko zvezo in tako zmanjšala notranjo opozicijo.

PRETRESLJIVA PRICEVANJA

Ze v zadnji številki smo omenili primer fizika Saharova in njegove izpovedi v nekem milanskem dnevniku. Nekatere izjave so tako zgovorne, da res zaslužijo vso pozornost in tehten premislek. Tako npr. piše Saharov: »Vse do danes je socializem pomenil povod in neizbežno enopartijski sistem, oblast pohlepne in nespodobne birokracije, razlastitev zasebne lastnine, teror »Čeke« (tajna policija) in njenih enačic, uni-

čenje proizvodnih sil in temu sledečo preosnovno istih ter razvoj za ceno prekomernih žrtev naroda, nasilje nad svobodo vesti in prepričanja.«

In nadaljuje: »Enostrankarski sistem, nasilje nad prepričanjem, vse to nujno vodi v totalitarizem.« To je zapisal človek, ki živi v Moskvi, znanstvenik, ki ga smatrajo za očeta sovjetske vodilne bombe, torej neposredni pričevalc današnjega sovjetskega sistema! Kaj lahko še pripomnimo k tej strahotni, a pogumni obtožnici današnje sovjetske ne-svobode?

Že omenjeni zgodovinar Andrej Amalrik pa je v nekem pismu uredniku zahodnonemške revije »Der Spiegel« zapisal med drugim te pomenljive besede: »Res je, moja svoboda je sedaj mnogo večja od one mnogih drugih sovjetskih državljanov. Toda to je moja zasluga, kajti hočem biti svoboden. In prav zato se obnašam tako kot se more in mora obnašati vsak svobodoljubljen človek: s svojim imenom objavljam in želim uživati vse avtorske pravice. Tudi v ječi — če me bodo zaprli — upam ostati bolj svoboden kot milijoni mojih in vaših sodržavljanov, ki so nekoč "svobodno" peli hvalnice Stalinu in Hitlerju in verovali v vsemožnost družbe, ki sta jo ta ustvarila.« Takih pričevalcev ni danes mnogo, zato jih je treba še posebej občudovati.

Kje je npr. občutljivost raznih zahodnih modnih levičarskih intelektualcev, ki znajo protestirati proti vsem nasilnim ukrepom v Spaniji ali kje drugje (upravičeno!), ne mignejo pa z mezincom v obrambo zatiranja svobode v komunističnem svetu? Na račun teh meščanskih modnih levičarjev je Saharov zapisal nekaj grenkih. Veljale pa bi tudi za prenekater naše kroge in dnevnike!

Jugoslovanska vojska na ključnih položajih

Dejstvo je, da imajo danes jugoslovanski generali zasedene vse ključne položaje tako v partiji kakor v državni upravi. Razpolagajo z vojsko in milico in tudi vodstvo tako imenovane »ljudske obrambe« je v njihovih rokah.

Tito sam je v enem izmed govorov decembra 1971 pripisal veliko vlogo oboroženim silam, ko je dejal: »Prvi cilj naše vojske je, braniti državo proti zunanjim sovražnikom. Poleg tega pa mora braniti pridobitve revolucije proti notranjim sovražnikom.«

Titov režim vzdržuje razmeroma zelo številno vojsko. Stalno je pod orožjem v redni vojski 200.000 mož, v mornarici in letalstvu 20.000 in obmejne straže štejejo 19.000 mož. Glede oborožitve je značilno to, da sta skoraj dve tretjini orožja in vojaškega materiala sovjetskega izvora. Vojska razpolaga s 1.500 tanki, letalstvo pa more računati z 275 letali. Močni so arzenali zemskih in zračnih raket različnih tipov.

Ker ni verjetnosti, da bi imela ta vojska v doglednem času opravka z zunanjim sovražnikom, stopa vedno bolj v ospredje zanimanje za njeno vlogo v odločilnem trenutku, ko bo odšel Tito. Pri presojanju te vloge pa sta pomembni dve okolnosti: prvič, koliko je v vrhovih oboroženih sil zasidrana komunistična ideologija in kako so v vrhovnem vodstvu teh sil zastopane posamezne narodnosti.

Glede komunistične ideologije je znano, da število partijskih članov v oboroženih

Skupina oboroženih Palestincev je v ponedeljek 15. septembra vdrla v sedež egiptovskega veleposlanstva v Madridu ter zajela kot talce egiptovskega veleposlanika in dva funkcionarja. Kot pogoj za osvoboditev so Palestinci zahtevali, naj egiptovska vojaška delegacija, ki se v Zenevi udeležuje pogovorov z Izraelci za izvedbo sporazuma o razmiku sil na Sinaju, ne podpiše protokola o izvajanju sporazuma; na letališču naj bi javno izjavili, da pomeni sporazum z Izraelom izdajstvo arabskega in egiptovskega ljudstva; če Egipt na to ne bi pristal, bo vlada odgovorna za smrt veleposlanika in ostalih dveh diplomatov.

Vse palestinske organizacije so takoj to teroristično akcijo obsodile kot nesmiselno, obenem pa so nastopili veleposlaniki Kuvajta, Iraka, Libije in Alžira kot posredniki. Teroristi so uvideli, da jih nihče ne podpira. Zato so umaknili svoj ultimatum in sprejeli alžirski predlog, da jih bo posebno letalo prepeljalo v Alžir.

Sporni Sinajski polotok je v teku svoje zgodovine večkrat menjal lastnika. Izraelci trdijo, da je Sinaj del Palestine in da Egipt nima pravice, da si ga lasti, saj je bil Egiptu priključen šele v času turškega cesarstva.

Dve celi stoletja pred Kristusom so Natabejci z glavnim mestom Petro ob Mrtvem morju izvajali oblast nad Sinajskim polotokom. Leta 106 po Kr. so jih premagali Rimljani in Sinaj je skupaj z Egiptom postal posebna pokrajina. Leta 1517 so Egipt osvojili Turki in tako je tudi Sinaj postal del turškega cesarstva. Potem so leta 1882 v Egipt prišli Angleži. V januarju 1917 so Angleži Turke premagali pri Rafatu na severnem Sinaju, Sinaj pa ob koncu prve svetovne vojne izročili Egiptu.

Leta 1956 je izraelska vojska ob sodelovanju Angležev in Francozov prodrla čez Sinaj do Sueškega prekopa, a se je moral nato na pritisk Amerikancev umakniti. Čez enajst let so Izraelci znova prišli prek Sinaja do prekopa in tam ostali šest let. Četrta arabsko-izraelska vojna pa jih je potisnila od vzhodne obale prekopa.

Sporazum v januarju 1974 je dal Egiptu pas ozemlja na Sinaju, širok 14 km, ki

se razteza ob prekopolu, nedavni sporazum o razmiku čet med Izraelom in Egiptom pa je Egiptu zagotovil nov pas, širok od 40 do 50 km, Izraelci pa bodo še vedno obdržali v svojih rokah več kot dve tretjini kamnitega in peščenega polotoka. Tudi mesto Šarm el Šeik pri vhodu v Akabski zaliv je še vedno v njih rokah.

Tam so nastale nove zgradbe in ceste ter turistične privlačnosti z novimi imeni. Vse to je pustilo tudi po zadnjem sporazumu tako pri Egiptčanih kot pri drugih Arabcih, zlasti Palestincih, prejšnje nezadovoljstvo.

Cerkev v Vietnamu

Le malo je poročil iz Južnega Vietnamu po prevzemu oblasti po komunistih. Tuji časnikarji nimajo dostopa v deželo, katero novi gospodarji z vso naglico »preurejajo«. Vse je v znamenju »prevzgoje« in postavljanja novih predstavnikov ljudstva.

Začasna revolucionarna vlada je v civilno upravo sprejela tudi zastopnika katoliške manjšine, v mestni svet Saigona pa so pritegnili nekaj predstavnikov krščanskih verstev in celo podžupan je katoličan. Član prezidija je katoliški »progresist« Ly Yhanh Trung, ki je bil že prej v sporu s hierarhijo. V vladna predstavništva so privzeli tudi vidne člane budistične vere.

Cerkev se v Vietnamu nahaja pred posebnim problemom. Kakor na drugih področjih morajo tudi v cerkveni organizaciji zapustiti deželo vsi tujci. Cerkev mora postati »vietnamska«. Toda domače duhovščine je premalo in zato bo prišlo do pomanjkanja duhovnikov. Deželo je moral zapustiti 69-letni škof Paul Leon Seitz iz Kontuma; deloval je kot misijonar v Vietnamu 38 let. Z njim je moralo zapustiti deželo šest duhovnikov in tri redovnice. V njegovi škofiji ni več nobenega tujega duhovnika. Deželo so morali zapustiti brez navedbe vzroka izgona.

Verske šole so bile v Vietnamu dobro organizirane. Nove oblasti jih doslej pustijo dosedanjim vzgojiteljem, vendar se morajo točno držati učnega načrta »po novih vzgojnih metodah«, kar je podvrženo strogi kontroli. Vlada je tudi pozvala cerkvene ustanove, da naj še naprej vodijo bolnišnice in druge socialne ustanove. Kot poročajo, smejo »progresivni« katoličani izdajati svoj tednik.

Južnoafriška vlada proti ekumenizmu

Južnoafriška vlada skuša zatreti delovanje pred 13 leti ustanovljenega zavoda za pospeševanje ekumenizma. Krščanski inštitut, tako se ustanova imenuje, je tudi razkrival podlo rasno razlikovanje v državi, kar ni bilo vladi po volji. Zato je nedavno odredila, da zavod ne sme prejemati nobene denarne pomoči iz tujine. S tem skuša onemogočiti delovanje zavoda. Južnoafriški kardinal McCann pe se je za inštitut odločno zavzel. Povabil je katoličane, naj sami z denarno pomočjo omogočijo nadaljnje delo koristne ustanove, istočasno pa je odločno obsodil ravnanje vlade.

Pokop posmrtnih ostankov žrtev Rižarne

Zalostne ostanke tisočev žrtev uničevalnega taborišča v Rižarni v Trstu, kjer je delovala nacistična zažigalna peč, bodo pokopali 19. oktobra s slovesno svečanostjo. Del maloštevilnih ostankov so odkrili takoj po osvoboditvi in jih začasnó pokopali pri Sveti Ani, del pa so potegnili iz morja v okviru preiskave, ki jo glede še živčih krivcev taborišča vodijo tržaške sodne oblasti.

Ostanke žrtev bodo pokopali v niši poleg prostora, ki je zdaj tlakovan z jeklenimi

ploščami in ki simbolizira zločinsko nacistično peč, katero so krivci razstrelili, da bi zakrili sledove svojih dejanj.

Slovesnosti se bo udeležil predsednik poslanske zbornice Pertini, zastopnike pa bodo poslale dežele, občine, ki so odlikovane z zlato kolajno, združenja bivših deportirancev itd.

Ali bodo vsaj ob tej priložnosti slovenske žrtve Rižarne deležne molitve v slovenskem jeziku?

O duhovništvu žene

Organizacija združenih narodov je leto 1975 proglasila kot leto žene. Tej pobudi se je pridružila tudi katoliška Cerkev. Nedelja 14. septembra je bila zato nedelja žene. Omenjeno nedeljo je sv. oče izbral kot nedeljo žene zato, ker je ta dan bila proglašena za svetnico Elizabeta Seton, prva pobudnica katoliških šol v Združenih državah Severne Amerike.

Čemu je potrebno obhajati leto žene? Odgovor ni težak. Potrebno je zbuditi pozornost svetovne javnosti na položaj žene v današnjem svetu in v današnji družbi, kajti žene ne uživajo tistih pravic, ki jim gre.

1. Marsikdaj je žena kot oseba manj vredna kot moški. Menijo, da je žena dana moškemu kot služkinja in ne njemu enakovredna.

2. Veliko je še dežel, kjer žena kot državljanka uživa dosti manj pravic kot moški. Sem spadajo: volivna pravica, pravica dedovanja, enakovredno mesto v družini, pravica do šolanja, do službe in drugo.

3. Kot delavka opaža žena, da je njeno delo podcenjeno. Skoro povsod za enako delo zasluži manj kot moški; ponekod, zlasti v muslimanskih deželah, ne sme v javno službo iti.

To so dejstva. Nekateri menijo, da je tudi Cerkev pri tem sokriva, da je tako. Pri tem kažejo na dejstvo, da v Cerkvi ženska ne more biti duhovnik, ne more deliti zakramentov, ne more učiti in voditi Cerkev. Kratko: v Cerkvi ženska ni enakovredna moškemu.

Ti očitki držijo le na videz, kajti v resnici je drugače. Predvsem je krščanstvo prvo v zgodovini proglasilo, da je žena kot oseba enakovredna možu zaradi krsta. »Vsi ste po veri božji otroci v Kristusu Jezusu; nekateri ste bili namreč krščeni v Kristusa, ste Kristusa oblekli. Ni več Juda, tudi ne Grka; ni več sužnja, tudi ne svobodnega; ni več moškega in ženske; kajti vsi vi ste eno v Kristusu Jezusu« (Gal 3, 27). Zaradi časti otrok božjih smo vsi enaki. Zato imamo v Cerkvi enake pravice in enake dolžnosti.

Nekaj drugega so pa službe v Cerkvi. Cerkev namreč ni samo božje ljudstvo, kot danes preradi poudarjamo, ampak je tudi skrivnostno telo Kristusovo. V vsakem telesu so pa različni udje, ki opravljajo različne funkcije. Tako je tudi v Kristusovi Cerkvi. Zato apostol Pavel, ki poudarja enakost vseh v Cerkvi, poudarja tudi različnost služb in darov. Vendar služb in darov v Cerkvi si nihče ne sme prisvajati, ampak kakor so komu dane.

Komu je Kristus podelil duhovniško čast? Iz evangelija in Apostolskih del je razvidno, da samo moškim. Zakaj? Morda zato, ker so več kot žene? Iz sv. pisma bi kaj takega ne mogli sklepati, temveč bi mogli samo reči: Tako je Bog hotel. Zakaj, ve samo on.

Tukaj bi nam znova lahko prišel na pomoč apostol Pavel. V pismu Rimljanom namreč razmišlja, zakaj je Bog iskal Jakoba za nosilca mesijanskih obljub in ne Ezava, saj je Ezav bil starejši. Toda še predno sta se rodila, je že bilo določeno: »starejši bo služil mlajšemu«. Pavlova razlaga je, da je pač Bog, ki izbira po svoji svobodni volji in skrivnostnih odločitvah (Rim 9).

Kljub temu bi glede razlage, zakaj je Bog določil moške za mašniško službo in ne ženske, mogli vsaj slutiti, zakaj. Meni se zdi, da je razlog v materinstvu žene. Vsaka žena je po naravi poklicana, da postane mati in s tem posreduje življenje. Ta vloga je že sama po sebi tako velika, tako častna, da je Kristus ni hotel združiti še s častjo duhovništva.

Zaradi tega bi ne smeli videti nobene diskriminacije, nobenega omalovaževanja žene, če ta ne more biti duhovnik v Kristusovi Cerkvi. Njeno materinstvo odtehta duhovništvo. Katoliška Cerkev to vsaj indirektno potrjuje, ko uči, da se Marija Devica zaradi božjega materinstva »daleč odlikuje pred vsemi drugimi stvarmi, nebeškimi in zemeljskimi«, tudi pred apostoli in duhovniki (LG, 53).

Vendar bo kdo oporekal: Zakaj pa so protestantje začeli postavljati ženske za pastore in židje že imajo žene za rabine?

Namesto odgovora rajši povem, da se čudim, da niso protestantje in judje že prej prišli na to misel. Kajti protestantje nimajo mašništva. Martin Luter in drugi za njih so zavrgli sv. Evharistijo in z njo mašništvo. Zanje sv. Evharistija ni zakrament in maša ni daritev. Evharistija je le kruh in maša je zanje le spominski obred. Pastor pri maši je le tisti, ki ga ljudstvo poveri, da vodi liturgični zbor in molitve ter da razlaga božjo besedo. Zakaj bi tega ne smela ženska? Če je lahko

predsednik vlade in če je lahko kraljica, je lahko tudi pastor, ki vodi liturgične molitve. Saj je krščena kot so krščeni moški. Podobno bi lahko rekli o židovskih rabinih.

Danes, ko so tudi ženske izobražene, ko zasedajo zmeraj važnejša mesta v človeški družbi, tudi Cerkev odpira vedno večji prostor ženski pri liturgiji, posebno po zadnjem koncilu. Ženske smejo pri liturgiji brati berila, razlagati božjo besedo, streči pri maši, če je potrebno, smejo obhajati sebe in druge. Sčasoma jim bo Cerkev prav gotovo poverila še nove odgovornosti pri liturgiji in v cerkvenem življenju, enega jim pa ne bo mogla dati nikoli: da bi jim podelila mašniško posvečenje, tako da bi lahko darovale mašno daritev in bi zakramentalno odpuščale grehe. Tega jim Cerkev ne bo mogla dati, ker te pravice nima. Niso pa zato nič oškodovane. Njihovo materinstvo odtehta mašništvo.

K. H.

Bralci pišejo

Nekaj ni v redu

Rad obiskujem vse kulturne in politične prireditve, naj bodo na prostem ali v dvorani. Pri tem ne delam razlike med barvami, ker sem prepričan, da so kulturne prireditve posebno za nas Slovence velikega pomena. Kdor se čuti Slovenca v polnem pomenu besede, bo tudi našel čas, da se jih bo udeležil.

Na teh prireditvah gledam, opazujem in preštevam osebe, ki se udeležujejo na kulturnem in političnem področju. Pri tem ugotavljam razliko med osebami, ki delujejo na istem področju in razliko med mestom in deželo. Nekaj ni v redu, da se naši kulturnopolitični predstavniki iz mesta ne zanimajo za kulturne prireditve na našem kraškem področju. Manj velja to za briško.

Napisal sem to kritiko, ker sem čutil za svojo dolžnost, da podprem besede, ki jih je izrekel bivši svetovalec iz Dobrodoberja g. Ferfolja na sestanku Slovenske skupnosti v Gorici.

R. D.

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

Koncertni uspehi organista Huberta Berganta

Letošnje leto je za priznanega slovenskega orgelskega mojstra prof. Huberta Berganta zelo pomembno in polno umetniških nastopov. Ze prejšnja leta je organist Bergant precej nastopal doma in v inozemstvu z velikimi dosežki.

V začetku leta je nastopil na Madžarskem v mestu Pecs, temu pa je sledila daljša turneja po Sovjetski zvezi. Prof. Bergant je koncertiral v Vilniusu (Litva), Rigi (Latvija), Talinu (Estonija), Minsku (beloruski prestolnici) ter v Leningradu in Moskvi. Kasneje ga je koncertna pot vodila v Zagreb, kjer je imel tri nastope, med njimi dva recitala. Posebej je treba omeniti daljši koncertni cikel Bachove orgelske glasbe (skupno 15 koncertov), ki ga je naš umetnik imel od lanske jeseni do letošnje pomladi v Ljubljani. Bachovi večeri so se vrstili v raznih ljubljanskih cerkvah, in sicer v stolnici, v Sempetru in v Trnovem. Med številnimi nastopi v Sloveniji naj še omenimo one v Novi Gorici, Celju, Kostanjevici, Piranu in na Bledu (trije koncerti).

Goriška publika je lahko tudi letos prisostvovala različnim Bergantovim koncertom, tako orgelskim kot klavirskim. Sam ali skupno s tenoristom Ličerjem (enkrat še z Bogdano Stritarjevo in Nado Vidmarjevo) je prof. Bergant igral v tridinski cerkvi, v dvorani Katoliškega doma ter v mestni Glasbeni šoli.

Zelo plodno je bilo nadalje letošnje Bergantovo koncertno delovanje. Predvsem moramo tu zabeležiti nekaj koncertov v velikih evropskih glasbenih središčih. Sem se uvrščajo nastopi v katedrali v Regensburgu, v stolnici sv. Stefana na Dunaju ter, med zadnjimi, v katedrali Nötre Dame v Parizu, kjer je imel v glavnem na sporedu slovenske oz. jugoslovanske avtorje. Povsod je naš umetnik žel velike uspehe. Poleg teh je imel še koncertne nastope v Valrovina pri Bassanu, v katedrali v Šibeniku ter pred nekaj dnevi v baziliki sv. Evfemije v Gradežu, tu spet s tenoristom prof. Ličerjem.

Prof. Bergantu želimo na njegovi orgelski koncertni poti še veliko novih uspehov. Veseli nas, da tako prepričljivo in navdušeno nosi v širši svet dosežke slovenske orgelske umetnosti tako na ustvarjalnem kot tudi na poustvarjalnem področju. - ab

† Tone Kralj

V sredo 10. septembra je v Ljubljani umrl slikar, grafik in kipar Tone Kralj. Rodil se je v kmečki družini v Zagorici pri Dobropoljah na Dolenjskem. Domače okolje — saj je bil njegov brat France tudi slikar — ga je nevsiljivo spodbujalo, da se je usmeril v umetniški poklic. Njegovo šolanje je pretrgala prva svetovna vojna, ko se je moral še kot zelo mlad fant bojevati na Piavi. Šolanje ga je zaneslo najprej v Prago, nato še v Rim, Pariz in Benetke.

Kraljeva umetnost je bila takrat nekaj novega, zbudila je tudi več polemik, kar se skoraj vedno dogaja, ko nastopijo novosti in so nekateri zelo ukoreninjeni v tradicijo. Začetki Kraljevega ustvarjanja segajo v ekspresionizem. Polagoma je Kralj začel ubirati bolj realistično pot bodisi v oblikovanju kot v motiviki. Takrat postane njegova umetnost bolj domača, bolj slovenska. V njegovih delih se začne pojavljati slovenski kmet, zajet v različnih

trenutkih dneva in življenja. Ker je izhajal iz kmečkega rodu, je natančno poznal občutljivo kmečko dušo, ki se navadno skriva pod navidez grobo zunanostjo.

Za nas Primorce je Kralj še posebno pomemben, saj je prav pri nas zapustil ogromno slikarsko delo. Ne smemo pozabiti na desetine cerkva na Goriškem in Tržaškem, pa tudi v Kanalski dolini, ki jih je Tone Kralj preslikal s freskami. Še posebno zanimivo je to, da je velik del teh bilo poslikanih prav v času med obema vojnama, ki je Kraljevo fantazijo spodbujal tudi k marsikateremu političnemu namigu. V času med drugo svetovno vojno je bila umetnikova pozornost namenjena predvsem socialni tematiki.

Tone Kralj ni bil samo slikar, ampak tudi odlični grafik, ilustrator, kipar velikih kipov kot male plastike.

Zapustil nas je tiho, kot je bilo tiho njegovo plodno življenje. Dela, ki nam jih je zapustil, pa bodo pričala o moči njegove umetniške osebnosti. - v. č.

Mini-slovarček za maxi-razmere

II.

Antifašizem: Italijansko cepivo, ki ga med epidemijo ni bilo, zdaj pa ga je dovolj tudi za krmo.

Cevapčići: Srbska jed, ki jo uživa slovensko občinstvo, ko posluša italijanske govornike.

Delo: V napredno pojmovani Italiji čas med dvema počitkoma.

Distanciranje: Oddaljevanje od samega sebe.

Helsinki: Mesto, kjer so sklenili, da sme »Primorski dnevnik« svobodno v Ljubljano, »Delo« pa svobodno v Trst.

Mir: Stanje, ki ga zahtevajo diktatorji od svojih državljanov.

Neuvrščenost: Usmeritev držav, katerih državljanji so v večini primerov popolnoma uvrščeni.

Odprtost: Sprejemanje jezev v gostišču za lisice.

Osvoboditev: Od leta 1945 zahodni pojem z vzhodno varianto: ob-svoboditev.

Pluralizem: Ponekod pravica da smejo vsi ljudje ENAKO misliti.

Primorski dnevnik: List ki že 30 let prejemata primorske dnevnice.

Samoupravljanje: Sistem, v katerem lahko delavec samega sebe vrže iz službe.

Iz Jugoslavije

40 italijanskih podjetij na zagrebškem velesejmu

Italija se je jesenskega velesejma v Zagrebu udeležila s kolektivno razstavo, ki jo je organiziral Zavod za trgovino s tujino ICE po naročilu ministrstva za zunanjo trgovino. Na velesejmu, ki se je začel 12. septembra in bo trajal do 21. septembra, je zastopanih 40 italijanskih podjetij.

Italijanska razstava ima na voljo 2.200 kv. metrov in je v blagovnem smislu usmerjena na splošni sektor s posebnim ozirom na mehansko industrijo. Med drugim so razstavili predelovalne stroje za kovine in les, stroje za obdelovanje plastičnih mas, za tekstilno in prehransko industrijo. »Italijanski dan« v Zagrebu je bil 18. septembra.

Tolminski zbornik 1975

V Tolminu je pred kratkim izšel nov Tolminski zbornik. Zadnjega so izdali leta 1956. Obširna knjiga šteje tokrat 500 strani z bogato in pestro vsebino.

Zbornik bo v prihodnosti gotovo služil kot pomemben vir krajevnih ved, ni pa kljub vsej obilnosti najbolj prijetno branje, kajti preveča ga nekritična in danes gotovo že zastarela čitalniška vsedlina preveč zanosnih domovinskih čustev ter izključnostne narodno proletarske miselnosti.

Uvodni besedi tolminskega župana poleg tega ne odmanjka še nekaj najnovejšega polit-žargona, ko pravi:

»Uporni in svobodoljubni rod Tolminske, tlačeni in poniževani, je iz okovov preteklosti postal ustvarjalec novega življenja, v katerem se odloča o delu in napredku... Kaj si vse doživela prečudovita domača zemlja, teptali so te tuji škornji, videla si umirati najboljše hčere in sinove, bila si ponižana in zaničevana, v tebi je tlel uporni duh...« Itd., itd.

Katere dežele pravzaprav nito »teptali tuji škornji«? Huje je, da jo sedaj tep-tajo domači! Zatrteje tolminskih mlekar-skih združenj in vaških skupnosti po zad-nji vojni pa tudi ne priča o rodu, ki »odloča o delu in napredku«.

Vendar gredo uredniki knjige še veliko dalje. Ne samo, da so popolnoma izpu-stili bogato katoliško prosveto še v letih po zadnji vojni, ki je zacvetela v Tolminu in so jo bili grobo zatrli, posebno cerkve-ne zbornice, lotijo se tudi osebe kot je bil povojni tolminski dekan Josip Vodopivec. Znova mu, že davno pokojnemu, očitajo »domobranstvo«, dasi istočasno zagotav-ljajo, da so bili domobranci gospodarji v Tolminu samo za »nekaj ur«. Ljudsko sodišče naj bi po zadnji vojni tolminske-ga dekana »zaradi njegove starosti« opro-stilo. V resnici se je to zgodilo zaradi te-ga, ker ni bil ničesar kriv. Na Tolminskem je namreč tudi med partizanskim giba-njem prevladovala človečnost in ne idejna mržnja.

Dekana Vodopivca je nekaj partijskih aktivistov pregnalo šele leta 1953. Zbornik navaja sedaj kot vzrok trditve, da je dekan odvrčal otroke vojne sirote od počit-niške kolonije in baje ukazal zvoniti v času, ko so svečano odkrivali spominsko

ploščo talcem, motil »mitings«, razbijal po klavirju, prepeval nabožne pesmi ob od-prtih cerkvenih oknih...

V bližini tolminske cerkve ni nikake spominske plošče talcem, v cerkvi ni klav-irja, ampak orgle, »mitings« se vršijo na trgu, ki je kake pol kilometra oddaljen od cerkve. Res je samo to, da je bila tol-minska birna tisto leto praznična kot še nikoli poprej. Birmancev je bilo toliko, da je nastala stiska s prostorom. Njih ve-selje in pričakovanje pa tako močno, da že mesece poprej niso govorili nič druge-ga kot o birni. Nekaj partijskim aktivis-tom vse to prekipevajoče krščansko vzdušje ni dalo miru, odtod »miting« v najbolj vročem avgustu, ki ga kasneje ob tem času ni bilo več.

In vsa ta nekulturna dejanja naj bi po tolikih letih še vedno služila za idejno podporo domovinski knjigi, ko je znano, da je prav pokojni tolminski dekan posre-doval za mnoge ljudi, da jih okupator ni poslal v taborišča ali mogoče celo v smrt.

Kljub svoji ideološki enostranosti in tako hudi potvorbi, kot je pravkar ome-njena, pa je v knjigi precej resnih prispevkov, posebno tisti o tigrovcih. Kmečki fantje tigrovci so bili najvztrajnejši borci proti fašizmu.

A čudno, novogoriški župan je nedolgo tega dejal, da sta komunistična partija in revolucionarna meščanska organizacija TIGR že v času najhujšega fašističnega nasilja pričeli pripravljati temelje za upor... Da bi v tistem času tudi partija pripravljala temelje uporu, ni znano. Zanimiva pa je ugotovitev, da so bili kmeč-ki tigrovci meščanskega pokolenja.

Slovinci torej nismo samo narod tla-čanov in hlapcev, po zaslugi kmečkih ti-grovcev smo bili tudi »meščani«.

Oblesčak

Iz Slovenije

Kip v spomin dr. Henrika Tume

V nedeljo 21. septembra ob 10.30 po ju-goslovanskem času bo odkril Klub starih goriških študentov s primerno slovesnos-tjo doprni kip zaslužnemu Slovincu dr. Henriku Tumi v Novi Gorici na Erjav-čevi cesti.

Dr. Tuma se je rodil 9. julija 1858 v Ljubljani, kjer je tudi umrl 10. aprila 1935. Tam je tudi pokopan. Večji del svo-jega plodovitega življenja pa je preživel na Primorskem (v Trstu in Gorici). Bil je politik, publicist in alpinist ter vnet borec za socialne pravice delovnih ljudi. Sprva je bil zaposlen kot sodnik v Tr-stu, Tolminu in Gorici, kjer se je odločno in z uspehom boril, da se je naš slovenski jezik uvedel kot uradni jezik v sodni upravi.

Bil je tudi slovenski poslanec in odbor-nik v deželnem zboru in odboru v Gorici, kjer je z vso odločnostjo branil koristi Slovencev, ki jih je vladajoča italijanska večina povsod zatirala.

Po izstopu iz domače službe je dr. Tuma postal odvetnik in se za stalno nastanil v Gorici. Tudi v tem poklicu je dr. Tuma imel obilo posluha za napredek goriških Slovencev, posebno na prosvetnem in go-spodarskem polju. Bil je izredna osebnost, ki zasluži, da se ga spomnimo.

Širite „Katoliški glas“

Misijonsko slavlje na Rakovniku

V nedeljo 24. avgusta so na Rakovniku v Ljubljani slavili 100-letnico odhoda prvih salezijanskih misijonarjev v Južno Ameriko. Slavlje je bilo združeno s sre-čanjem vseh slovenskih misijonarjev, ki so prišli letos domov na oddih in sicer naslednjih:

Jezuit Janez Mihelčič z Japonske, sestra Jerica Simik, frančiškanska mi-sijonarka iz Alžira, salezijanski misijonar Stanko Pavlin iz Hongkonga,

sestra Terezija Pavlič z Madagaskarja, frančiškanski misijonar Hugo Delčnjak iz Toga,

lazarist Janez Puhan z Madagaskarja, sestra Katarina Jančar, ki se je po 42-letnem delu na Kitajskem in Japonskem vrnila domov.

Nadškof Pogačnik je dvema novima mi-sijonarjema podelil misijonski križ. Slo-venskim misijonarjem sta se namreč pridru-žila lazarist Rado Sušnik in minorit Miha Drevensček.

Z misijonskim slavljem je bila združena tudi misijonska razstava.

KRATKE NOVICE

Ustava: Jedilni list, ki je posebno bogat zlasti tam, kjer servirajo le enolonč-nico.

Združeni narodi: Igralci nogometa brez žoge, za pokal, ki ga ni.

Zgodovinski kompromis: Z dežja pod KP.

Zito: Pridelek, ki ga industrializirane dr-žave kapitalizma prodajajo poljedel-skim državam socializma.

Italijanski narodni liturgični kongres

V Firencah se je v petek 29. avgusta za-ključil italijanski narodni liturgični kon-gres, na katerem so razpravljali o zakra-mentu sprave. Prisotnih je bilo 20 škofov in nad 800 duhovnikov.

Nova cerkev v zambijski prestolnici

Misijonar Jože Kokalj iz Lusake v Zam-biji sporoča, da so 10. avgusta odprli no-vo cerkev. Prisotna sta bila papeški nunc-ij za Zambijo in lusaški nadškof. Vlado je zastopal minister za kulturo. Cerkev so začeli graditi pred dvema leti. Domači verniki so pri gradnji veliko pomagali, kar daje stavbi še poseben pomen.

Zborovanje rektorjev katoliških univerz

Od 14. do 17. avgusta je bilo v New Delhiju v Indiji zborovanje rektorjev ka-toliških univerz. V Indiji so že dolgo zelo razvite katoliške visoke šole, zato so za letošnje srečanje katoliških univerz izbrali Indijo. Srečanja se je udeležil kardinal Garrone, prefekt Kongregacije za katoli-ško vzgojo. Zborovalcem je govorila tudi ministrska predsednica Indira Gandi, ki je poudarila, kako indijska vlada ceni ka-toliške šole. Indijski državni poglavar je pripravil sprejem za udeležence zboro-vanja.

★

Dveh ljudi se morano bati: fašista z vročo glavo in antifašista s hladnim ra-čunom.

Letošnje romanje na Barbano

Vabilu naših dušnih pastirjev, da tudi letos 15. septembra poromajo na Barbano, so se slovenski verniki s Tržaškega in Goriškega odzvali v zelo velikem številu. Lep je bil prizor, ko so avtobusi drug za drugim prihajali na kraj, kjer se vkravajo romarji za Barbano. Povsod slovenska govornica, povsod naši obrazi.

Vreme je bilo romanju naklonjeno, čeprav so vremenske napovedi javljale dež v popoldanskih urah. Ta je res prišel in to z velikim viharjem, ki je napravil po Furlaniji dosti škode, a Barbane se ni dotaknil. Le hladni vetrič je božal Marijin otok.

Ladje z romarji so prihajale druga za drugo, petje je napolnilo ves otok in mnogo pred pričetkom maše je bila cerkev napolnjena.

Sv. mašo ob 11. uri je daroval tržaški škof vikar msgr. dr. Lojze Škerl ob समावेशanju 14 duhovnikov iz goriške in tržaške škofije. Med njimi je bil tudi misijonar Stanko Pavlin iz Hongkonga, ki se mu na počitnicah v Grgarju pod Sveto goro.

Po evangeliju je imel škof vikar globoko zamišljen govor. Najprej se je Materi božji zahvalil za vse uspele pobožnosti tega svetega leta, ki so tako zelo razgibale in pogubile vero med našim ljudstvom. Zalostno Mater božjo naše ljudstvo zelo časti, je rekel, toda če bi danes Marija mogla jokati nad nami, za kaj bi jokala? Največ, je odgovoril, zaradi naše brezbriznosti do vere. Premalo se zavedamo svoje odgovornosti kot kristjani, premalo je v nas zvestobe do Boga in do naših stanovskih dolžnosti. Ljudje, ki so Bogu nezvesti, bodo nezvesti tudi bližnjemu, je bila zaključna misel njegove pridige.

Med mašo je bilo ljudsko petje. Tukaj bi radi opozorili na napako nekaterih organistov. Kadar je ljudsko petje, naj organist sledi ljudem v cerkvi in ne svoji nagli tehniki igranja. Ljudstvo navadno ne more v taktu z njim, posebno če je cerkev velika. Gotovo je napaka tudi v tem, da so orgle za oltarjem. Vsekakor je bilo petje lepo in občuteno, saj naši ljudje zelo radi pojejo. Vsa cerkev je pristopila tudi k sv. obhajilu.

Po maši je zaživel ves otok. Na skrajnem koncu so se zbrali naši skavti in ob spremljavi kitar lepo prepevali do popoldanskega blagoslova, ki je bil nadvse veličasten. Dr. Humar je predstavil misijonarja Silva Cesnika z Madagaskarja, ki

se iz zdravstvenih razlogov muči te dni v Evropi. Na več vprašanj je izčrpno odgovoril in približal vsem navzočim pomembnost, pa tudi problematiko dela v misijonih.

Vsa pobožnost se je zaključila s petimi litanijami Matere božje ter z vedno mogočno »Marija skoz življenje«. Polagoma se je otok spraznil in naši romarji so spet zasedli mesta v številnih avtobusih, ki so jih zadovoljne ponesli na njih domove. Večina je pa že letos sklenila: Prihodnje leto se spet srečamo na Barbani!

Hvala vsem organizatorjem za to lepo doživetje, hvala tudi Mariji, ki je s svojo roko zadržala dež, da smo lahko v vsej polnosti doživljali to naše skupno srečanje.

Septembrski praznik v Doberdolu

Ceprav je v soboto celo jutro lilo kot iz skafa in smo vsi mislili, da nam ni dana, da bi praznik srečno pripeljali do konca, se je vendarle popoldne zjasnilo. Večer je bil sicer zelo hladen, slovenska pesem in glasba pa je kljub temu priklicala lepo število ljudi. Ansambel Mihe Dovžana je najprej predstavil svoj bogat in obenem zabaven program. Med pesmimi in melodijami se je vrstilo več nadvse posrečenih domislic, najbolj pa je občinstvo zabavalo Rado Ferlan iz Skofje Loke. Mislim, da je prav tako kot njegove šale učinkovala njegova obrazna mimika, saj je prvi mojster v menjavanju raznih poteznih in izraznih karikaturnih.

Ansambel je nato še dolgo igral, večina prisotnih pa se je ob ubranih zvokih zavrtela. Ob koncu smo Miho Dovžana, njegove fante in znano pevko Ivanko Kraševac povabili v dvorano na dobro kapljico. Kmalu je prišlo med nami do zelo domačega in prijaznega pogovora. Glavno besedo je seveda imel Rado Ferlan, ki je ob tej priložnosti vsakemu prisotnemu poklonil svoj avtoportret. Pripomniti moramo, da je njegovemu slikanju lastna izredno vidna umetniška žilica. Če bi mu kdaj v prihodnosti poklic humorista več ne prijalo, se bo lahko brez skrbi posvetil umetniškemu delu.

Naslednji dan, to se pravi v nedeljo, smo imeli izredno lep popoldan. Na programu je bila tekma v briškoli, ki se je zavlekla pozno v noč. Za glasbeni program

Z GORIŠKEGA

Svetovalci Slovenske skupnosti županu Češčutu

Ker sovodnjska občina ne razpolaga s svojim vozilom za prevoz šolske mladine kljub potrebi, ki je zelo razvidna in ker je možno dobiti za nakup tega od ministrstva potrebno podporo ter stroški za vzdrževanje ne bi bili veliki, vprašujejo, kakšno stališče je s tem v zvezi zavzel odbor in če ni smatral za potrebno, da se o tem važnem vprašanju razpravlja v občinskem svetu.

Ker bi nakup vozila bil važen pripomoček tudi pri reševanju problema otrok nižje srednje šole, predlagajo, da se podvzamejo nujno vsi ukrepi, ki naj bi omogočili pravočasno vložitev prošnje na pri-

stojne urade za potrební prispevek za nakup omenjenega vozila.

V zvezi s tem in ostalimi šolskimi problemi predlagajo, da se sestane odbor z načelniki svetovalskih skupin in izvoljenimi predstavniki pristojnih šolskih svetov.

Nadalje, z ozirom na število otrok, ki obiskujejo vrtca v Sovodnjah in Rupi in na število tistih, ki vsled pomanjkanja prostorov vrtca ne morejo obiskovati ter na težave, ki bi tekom leta lahko nastale v zvezi s kritičnim stanjem ustanove ONAIRC, vprašujejo tudi, če ni odbor smatral potrebno preuvediti pravočasno šolsko poslopje v Gabrjah, ki bi znalo lepo ustreči potrebi po tretjem oddelku otroškega vrtca.

Na voljo za vsako pojasnilo in za sejo tudi v teh dneh pričakujejo odgovor. V upanju, da bo ta pozitiven, lepo pozdravljajo.

Mladinski zbor iz Štandreža na počitnicah

Deklice našega mladinskega zbora so zares vredne pohvale, ker vsako nedeljo in praznik požrtvovalno prepevajo pri jutranji maši in rade nastopajo pri kulturnih prireditvah. Kot nagrado za njihov trud smo jim letos priredili enotedensko letovanje v planinski koči sv. Jožefa v Žabnicah.

V nedeljo 7. septembra se je tam zbralo 15 mladih pevk, ki so pod skrbnim vodstvom učiteljice Elvire Chiabai začele gorske počitnice. Lepota planin in prijetno prijateljsko sožitje sta jih tako prevzela, da so kar pozabile na svoj dom in starše.

Dnevni red je bil pestro razporejen in je obsegal igre, petje, sprehode, tako da so dnevi še prehitro minevali. Tudi pri mizi so se vse dobro postavile, saj jim je kuharica Rafaela Makuc tako dobro pripravila jedila, da so ji zmeraj izpraznile vse lonce in kozice.

Na praznik Marijinega rojstva 8. septembra so v žabniški cerkvi pele pri bogoslužju, naslednji četrtek pa so se popeljale na izlet k Belopeškemu jezerom. Vseh sedem dni je bilo vreme jasno in sončno, da so se lahko naužile planinskega zraka.

V soboto 13. septembra, ko se je sonce poslavljalo od gorskih vrhov, so se tudi naše deklice poslovile od planin in se z avti vrnile domov. V srcu so ohranile lepe spomine na počitniške dneve in željo, da bi se prihodnje leto povrnile. Starši so jih veselo sprejeli in se iskreno zahvalili dobri voditeljici in kuharici za njun trud in požrtvovalnost.

Skavtsko romanje na Barbano

V ponedeljek 15. septembra smo romale doberdobske skavtine na Barbano. Ko smo dospele v Gradež, smo morale doglo čakati na barko, ki bi nas prepeljala na Barbano. Da bi čas hitreje minil, smo sedle na pločnik in pele ob spremljavi kitare našega Jordana. Naposled smo dočakale barko, morale pa smo se počteno pririvati, saj je bila zasedena skoro do zadnjega kotička.

Ob enajstih je bila sv. maša in nato smo pojedle kosilo. Skoro bi bila pozabila povedati, da smo se na Barbani srečale s skavtinjami s Peči, tako da smo sedaj imele dve kitari, našo in Savinino. Pred večernicami smo dobile neko italijansko skupino iz Trbiža. Tudi oni so imeli kitaro in tako smo se kar dobro razumeli. Me smo pele v slovenščini, oni pa so nam odgovarjali v italijansčini. Okoli nas se je zbrala precejšnja množica ljudi.

Po večernicah smo se spet odpeljale v Gradež. Po mestu smo pohajale toliko časa, da smo ostale brez denarja, se morale vrniti k avtobusu in se odpeljati domov. - Brinjevka bu-bu

S TRŽAŠKEGA

Šolski organiki na slov. šolah

Napovedane so nekatere spremembe predvsem v vodstvih posameznih šol ter na samem oddelku za srednje šole pri tržaškem šolskem skrbništvu.

Dosedanji vodja oddelka dr. Ivan Baša odhaja v pokoj, na njegovo mesto pa bo prišel prof. Demetrij Sancin, ki je poučeval nemščino na enotni nižji srednji šoli »Simon Gregorčič« v Dolini. Šolsko skrbništvo je nadalje poverilo ravnateljstvo enotne nižje srednje šole »Fran Erjavec« v Rojanu prof. Josipu Pečenku.

Druga večja sprememba bo tudi na Trgovskem zavodu »Žiga Zois«. V zaslužnem pokoj namreč odhaja ravnatelj prof. Vlado Turina in na njegovo mesto pride prof. Seražin, ki je bil v lanskem šolskem letu ravnatelj učiteljskega »Simon Gregorčič« v Gorici.

Slikarski ex tempore v Gropadi

K.A.S.T.A. - Krožek absolventov slovenske trgovske akademije v Trstu organizira v nedeljo 21. septembra 1975 v osnovni šoli Karel Destovnik Kajuh v Gropadi, na tržaškem Krasu, šesti slikarski ex tempore za vse slikarje iz dežele Furlanije-Juljske krajine. Mladi slikarji, do 15. leta starosti, bodo uvrščeni v posebno tekmovalno skupino.

Tehnika in slog sta poljubni, prav tako je dovoljena črna-bela tehnika. Mere platen: največja stranica lahko doseže 120 cm, vendar celotna površina ne sme presegati enega kvadratnega metra.

Vsak udeleženez lahko predstavi v žigovanje dve platen ali osnovi, izročil bo le eno - in to po lastni uvidenosti.

Žigovanje platen ali osnov bo 21. septembra od 7.30 do 13.30.



Netaktnost komunistične stranke

Ze desetletja se vsako leto na dan 8. septembra odpravljamo na Prosek, kjer je ta dan tradicionalna Marijina procesija. Ze ko sem stopila iz avtobusa na glavnem prosekem trgu, sem dobila občutek, da letos nekaj ne bo v redu. In res, kmalu sem zaslišala slovensko in italijansko petje, ki se je oglašalo po cerkveni pesmi, ki se je prek zvočnikov na cerkvenem stolpu razlivala po vasi.

Ker sem imela čas, sem šla v smer tako imenovanega laičnega petja in sem ugotovila, da je italijanska komunistična stranka prav na dan vaškega cerkvenega praznika priredila praznik komunističnega tiska, oz. bolj rečeno: praznik italijanskega dnevnika L'Unità.

Teško mi je bilo, da je bil zabavišni prostor tega praznika ne samo na isti dan, ko je bila cerkvena slavnost, ampak da je bil tik prosekške pokopališča, kar gotovo ni v skladu z mirom in spoštovanjem, ki morata biti v bližini vsakega pokopališča. Tu sem videla, da pijejo ter da pečejo razne jedi, domačini pa so mi povedali, da navijajo z vso močjo plošče (premnoge pesmi so bile italijanske) že od ranega dopoldneva pa tja do polnoči!

Vprašujem se naslednje: Je tak način zabavanja in hrupa dovoljen le nekaj metrov stran od pokopališča? In drugič: pravi, da so komunisti za strpnost in sožitje in da postajajo demokratični; če bi to bilo res, ne bi s svojo prireditvijo na tak način motili tradicionalnega cerkvenega praznika, ampak bi svoj praznik lahko priredili katero koli drugo nedeljo.

P. A.



Dr. Rudi Klince govori udeležencem letošnjega zborovanja v Dragi o prispevku primorske duhovščine k naši narodni osvoboditvi

JOZE JURAK

Ekumensko potovanje po južni Nemčiji

(1)

Ze nekaj let zapovrstjo je Apostolstvo sv. Cirila in Metoda iz Trsta in Gorice prirejalo svoja ekumenska potovanja po deželah, ki so na jugovzhodu Evrope in katerih prebivalstvo je povečini pravoslavno. Letos pa se je odločilo, da se udeleženci seznanijo s protestantskimi brati, ki živijo v Zahodni Nemčiji in kjer je del svojega življenja preživel tudi Primož Trubar, oče slovenske knjižne besede.

Obiskali naj bi Ellwangen, kjer naj bi bil po resni domnevi zaprt dve leti in pol sv. Metod; ustavili naj bi se v krajih Trubarjevega delovanja Tübingenu, Derendingenu, Urachu in Kemptnu; spotoma pa naj bi se seznanili s tremi pomembnejšimi južnonemškimi mesti Münchnom, Augsburgom in Stuttgartom.

Vodstvo romanja je bilo v rokah dr.

Angela Kosmača in dr. Jožka Markuže; pri tem sta jima bila v pomoč pisec teh vrstic in g. Artur Koshuta; prvi je seznanjal udeležence s kraji, kjer je teklo potovanje, nudil zgodovinske pregledne in bil na splošno za tolmača nemškega jezika, drugi pa je imel na skrbi organizacijo potovanja. V Münchnu se je vodstvu pridružil še dr. Franc Felc, izseljenski duhovnik v Ravensburgu v bližini Bodenskega jezera. Oskrbel je srečanja s pastorgi v krajih, kjer je bil Trubar deloval in bil za kažipota. Njegovo vodstvo je bilo potrebno zlasti v Stuttgartu, kjer je promet zaradi prekopenih cest zelo zapleten.

OD TRSTA DO GROSSGLOCKNERJA

Obratno kot prejšnja leta so v ponedeljek 8. septembra avtobus zasedli najprej Tržačani, v Gorici pa so se jim na Travniku pridružili še potniki goriške skupini. Prvi so bili številčno nekaj močnejši. Naj še omenimo, da se nam je priključil letos tudi bogoslovec z Vipavskega, ki bo prihodnje leto, če Bog da, pel novo mašo.

Poti do mejnega prehoda Monte Croce Carnico ali kakor se na avstrijski strani

imenuje Pöckenpass ne bom natančneje opisoval, saj je mnogim že znana. Pri kraju Carnia smo zapustili cesto, ki pelje proti Trbižu, prečkali Belo, preden se združi s Tilmentom, v Tolmeču zavili v dokaj široko dolino, po kateri teče hudo-urniška reka But, pustili na levi ob cesti Arta Terme, se pognali proti Paluzzi in se pri vasi Timau začeli vzpenjati. Ves čas nas je zvesto spremljal naftovod, ki so ga napeljali iz Trsta, da dovaja nafto rafinerijam na Dunaju in v Ingolstadtu na Bavarskem.

V drznih vijugah smo se dvignili 1360 m visoko, kar bi odgovarjalo nekako višini ljubeljskega prelaza. Na meji so nas komaj oplazili s pogledom, pa smo se že začeli spuščati proti Ziljski dolini. Lepo je bilo videti s temnimi gozdovi in zelenicami prekrito Koroško.

V dolini nas je najprej sprejelo mesto Mauthen, ko smo pa prešli Zilo, mesto Kötschach. Obe mesti sta praktično že postali eno samo naselje. Avtobus pa je kar naprej požiral kilometre. Iz Ziljske doline bi rad čimprej prodril do doline reke Drave, je za to moral premagati

970 m visoki Ziljski hrib, nemško Gailberg imenovan.

Skoro se je v globeli zasvetila Drava. Pri mestu Oberdrauburg (Zgornji Dravograd) smo šli čez Dravo in vstopili na tirolska tla. Naj omenim, da je Spodnji Dravograd v slovenski Koroški, ki že pripada Jugoslaviji.

Tirolska dežela se ne more pohvaliti s srečo. Zmagovalci po prvi svetovni vojni so si jo razdelili kakor vojaki Kristusova oblačila pod križem. Tirolska, v času stare Avstrije enotna dežela, je bila razdeljena na tri dele.

Južno Tirolsko z mesti Bocen, Meran in Brixen si je prilastila Italija kakor tudi zahodni del Vzhodne Tirolske, tako imenovano Pustriško dolino z mesti Bruneck in Innichen. Na ta način je ostala Severna Tirolska z mestom Innsbruckom odrezana od Južne in Vzhodne Tirolske, katere vzhodni del z mestom Lienzom je ostal pri Avstriji.

Po drugi svetovni vojni je Avstrija delala na to, da pride vsa Tirolska zopet pod Dunaj. A zaman. Politični interesi vesil so dali prav Italiji. Ostalo je vse

po starem.

Vozili smo se torej po Vzhodni Tirolski in se vsega tega spominjali, obenem pa se že pogovarjali o Grossglocknerju, tej veličastni gori, 3798 m visoki, kateri smo se želeli čimbolj približati in jo do blizu občudovati.

Mesto Lienz smo pustili levo v dolini, se spet zagrizli v hrib, da smo premagali tisoč metrov visoki prelaz Iselsberg in se v Winklernu (958 m) znašli v koroški deželi. Ob reki Möllu, ki izvira pod Grossglocknerjem ter pošilja svoje vode Dravi, smo vedno bolj pridirali v gorski svet. Dolina se je ožila, cesta pa neprestano dvigala. Prav za opoldne (Avstrija ima sončno uro) smo prišli v kraj Heiligen Blut - Sv. Kri.

Nekdaj neznatna vasica, ki leži 1301 m nad morjem, je postala pomembno turistično naselje, obenem pa izhodišče zelo dobro oskrbovane in slikovito speljane gorske ceste na Grossglockner in prek 2572 m Visokih vrat (Hochtor) v dolino reke Salzach in v mesto Zell am See (Celje ob jezeru).

(Drugič naprej)



Protestna nota proti krivični odločitvi

Zavodni svet slovenske enotne srednje šole I. Trinko v Gorici je na svoji redni seji dne 9. 9. 1975 zavzel ostro protestno stališče proti odločitvi prosvetnega ministrstva, ki ni dovolilo odprtja IV. razreda strokovnega zavoda za trgovino, potem ko je bil lansko leto časno ukinjen.

Slovenskim dijakom, ki zapuščajo enotno srednjo šolo I. Trinko so tako odvzeli možnost višje diplome trgovske smeri; prepredili so jim, da bi se v trgovsko-ekonomskem področju primerno izučili, kot zahtevajo sedanje možnosti zaposlitve zaradi trgovinskih izmenjav z Jugoslavijo. Poleg tega pa ukinitve dvoletnega nadaljevalnega tečaja onemogoča dijakom nadaljevanje študija na univerzi.

Zavodni svet enotne srednje šole Ivan Trinko zato zahteva, naj pristojno ministrstvo prekliče svojo odločitev.

Zavod sv. Družine v Gorici

Novo šolsko leto je pred durmi. Marsikateri slovenski otrok bo moral stanovati v Gorici, da bo lahko obiskoval naše šole. Med zavodi, ki nudijo stanovanje in pomoč pri učenju našim otrokom, zasluži posebno omembo Zavod sv. Družine, ul. don Bosco 66/72, tel. 2341.

Vsi, ki jim je na tem, da bo njih otrok napredoval ne le v učenju, ampak se oblikoval tudi moralno ter rasel v narodnem in verskem duhu, naj se ne pomišljajo vpisati otroka v ta vzgojni zavod. S tem bodo naredili uslugo najprej svojemu otroku, pa osrečili tudi same sebe, slovenski narodni skupnosti pa zagotovili nove člane, ki bodo ostali zvesti jeziku in veri naših prednikov.

Solski problemi in goriška Slovenska skupnost

Kritično stanje slovenskega šolstva zlasti še z ozirom na neustrezna poslopja in na težave dijakov, ki prihajajo iz podeželja v Gorico, je bilo predmet posebne

pozornosti tajništva Slovenske skupnosti, ki je sklenilo, da sproži akcijo za dokončno rešitev vprašanja slovenskih šol na vseh forumih in upravah, kjer ima Slovenska skupnost svoje predstavnike.

V tem smislu je izrazilo nujno potrebo po takojšnjem sestanku županov števerjanske, sovodenjske, doberdobske in goriške občine, da bi proučili možnosti ustanovitve konzorcija med omenjenimi občinami za ureditev primernih prostorov za srednjo šolo, tudi z ozirom na potrebo po celodnevni pouku, ki je zlasti občutena od strani dijakov in staršev iz podeželja.

S tem v zvezi je števerjanski župan Stanislav Klanjšček že zainteresiral prizadete župane.

Izvoljeni predstavniki Slovenske skupnosti v Doberdobo in Sovodnjah so pa z župani, odbori ter s predstavniki šolskih organov zahtevali nujne sestanke, do katerih je tudi prišlo v prejšnjih dneh. Na sestankih je bilo predloženo stališče Slovenske skupnosti, ki tolmači potrebo in zahteve doberdobske in sovodenjske štirajsoč mladih.

Posebna zahteva je bila izražena doberdobskega župana, naj občinska uprava podvzame potrebne stike z občinama Ronke in Tržič za prevoz otrok v slovenske šole v Doberdobo, v sovodenjski občini pa je potrebno preurediti šolsko poslopje v Gabrjah za otroški vrtec.

Tajništvo Slovenske skupnosti je na svoji seji 16. septembra ponovno razpravljalo o trgovski šoli v Gorici in ugotovilo, da kljub odločnim stališčem raznih družbeno političnih dejavnikov še vedno ni rešen problem IV. razreda te šole. Zato je sklenilo, da bo prek svojih izvoljenih predstavnikov vztrajno zahtevalo, da se stvar ugodno in pravočasno reši.

S tem v zvezi je vzelo z zadovoljstvom na znanje, da bo pokrajinska odbornica Marija Ferletič v kratkem odpotovala v Rim in tam direktno posredovala pri pristojnem ministrstvu.

Žalostne in vesele iz Doberdoba

Prejšnji tork 9. septembra je na svojem domu v Doberdobo po krajši boleznirno zaspala v Gospodu najstarejša žena v vasi Rozalija Lakovič vd. Jarc, po domače Botegarjeva. Na god. sv. Martina leta 1911 je poročila domačina Andreja Jarca, s katerim je preživela v zakonu skoraj šestdeset let. Od marca 1971 je bila vdova. V zakonu se jima je rodilo osem otrok, tri hčerke so umrle v detinskih letih, dva sina, katerih eden je Andrej Jarc, župan v Doberdobo, in tri hčere pa še živijo.

V sredo popoldne smo jo pospremili k počitku na domače pokopališče. Pogreba se je udeležila domala vsa župnija in s tem pokazala, kako je bila pokojnica med ljudmi priljubljena. Lep del množice se je skupaj s sorodniki pokojnice udeležil tudi pogrebne maše.

Pri maši je domači župnik kratko orisal njeno zemeljsko pot in pri tem poudaril, kako je bila pokojna Rozalija bogaboječa žena, kar je pokazala s svojim krščanskim življenjem, ki je bilo vse prepleteno z delom in molitvijo. Skrbela je za svojo družino in nad vse ljubila dom, materinski jezik in domačo kraško zemljo.

Kakor dom je ljubila tudi domačo cerkev, rada hodila k maši in prejemale sveče zakramente še prav do zadnje bolezni. Njeno življenje je bilo zaznamovano kakor sploh življenje naših kraških mater z obilnim trpljenjem. Ni se branila dela doma in na kmetiji. Kot mlada žena z majhnimi otroki je doživela prvo svetovno vojno in morala po svetu v begunstvo, mož pa v vojsko.

Ko sta se vrnila po vojski domov, sta našla podrtijo. Sledila so težka leta obnove in gospodarske krize ter fašističnega terorja. Kot zavedna Slovenka se je med prvimi postavila za pravice materinskega jezika v cerkvi, od koder so ga za nekaj let pregnali in trpela zaradi tega pregnanja. Nato je prišla druga svetovna vojna in njeno gorje. Zatem starost, vsakovrstna žalost in bolezen, pa je vse prenašala vdana v božjo voljo.

Da je bila žena, »ki se boji Gospoda«, je dokazala tudi z zgledno smrtjo. Ker je vse življenje rada vsak dan molila za umirajoče, ji je bilo zdaj dano, da je svojo smrt kar zaslutila in sama zaprosila

za svete zakramente, jih pobožno prejela in vdano sprejela trpljenje in smrt. Lepo se je od vseh domačih poslovila in naročila pozdrave za drage odsotne ter poročila, naj ostanejo še naprej v medsebojni ljubezni.

Naj zdaj v miru počiva v Bogu, ki mu je zvesto služila. Vsem svojcem izrekamo iskreno krščansko sožalje.

* * *

V petek 12. septembra, na god. Marijinega imena, smo obhajali v cerkvi v Doberdobo lepo slovesnost zlate poroke. Oče Ivan Gergolet, po domače Ivanež in njegova žena Karlina sta hotela slovesno obnoviti pred Bogom obljubo ljubezni in zvestobe, ki sta si jo bila dala istega dne pred petdesetimi leti in se z daritvijo sv. maše dobremu Bogu zahvaliti za dolgo življenje, za zdravje in za vse dobro, ki sta ga prejela skupaj s številno družino v petdesetih letih skupnega življenja.

Spomnila sta se kratke poti k poroki iz nevestinega Rosotovega doma prek trga v cerkev-barako, kjer so jima namesto zvonov poznavjali železni vojni ostanki granat.

Oče Ivanežev je še do nedavnega rad prepeval pri cerkvenem zboru, skupaj čez petdeset let. V vasi je spoštovan in je eden redkih mož, ki se še peča samo s kmetijstvom. V zakonu se jima je rodilo sedem sinov, ki so vsi poročeni, lepo številno vnukov pa jima zdaj razveseljuje starost.

Za to priložnost se je domača cerkev napolnila s sorodniki, prijatelji in drugimi verniki. Pri sv. maši, med katero je ubrano prepeval domači pevski zbor pod vodstvom organista Karla Lavrenčiča, je župnik slavljencema kratko spregovoril. Primerjal je starost in življenjsko delo zlatoporočencev delopustu in zrelemu sadu. Na večer svoje življenjske dobe lahko ponovita Jezusave besede: »Oče, dokončala sva delo, ki si nama ga dal, da ga izvršiva.«

Zdaj, ko je življenjsko delo izpolnjeno in služba za ljudi končana, se začenja čista, nedeljena služba Bogu. V imenu vse župnijske družine in v svojem je slavljenca še čestital ter jima voščil še dolgo življenje v miru in medsebojni ljubezni.

Duhovna obnova goriških žena in deklet

Goriška Marijina družba je preteklo nedeljo 14. septembra organizirala enodnevno duhovno obnovo za svoje članice in za druge žene in dekleta. Obnova je bila v Zavodu sv. Družine, vodil pa jo je p. Jože, provincial slovenskih kapucinov. Udeležba je bila prav lepa (prišle so žene tudi iz okolice) in opaziti je, da raste iz leta v leto, kajti ta obnova je že nekaj let vsako drugo nedeljo v septembru. Žene so se na to navadile in rade prihajajo, da vsaj en dan v letu preživijo v miru in v molitvi in jim ni treba misliti na vsakodnevno skrb za družino.

Z govori p. Jožeta so bile udeležence zadovoljive, saj jim je toliko lepega povedal posebno o Mariji, ki je o njej zmeraj manj slišati v govorih »modernih« duhovnikov. Ob koncu je v spomin dal vsaki udeleženci podobico svetogorske Matere božje.

S seje goriške ZSKP

Zveza slovenske katoliške prosvete je v ponedeljek 8. septembra imela prvo sejo v novi sezoni. Seja je bila v župnijskem prosvetnem domu v Doberdobo. Udeležilo se je izredno veliko število zastopnikov društev in kulturnih skupin. Zato je tudi bila živahna in plodna.

Po pregledu delovanja med poletnimi meseci so navzoči prešli k programu za prihodnjo sezono do božičnih praznikov. Določili so datume nekaterih večjih prireditvev.

V nedeljo 26. oktobra bo v Katoliškem domu misijonska prireditev, na kateri bodo števerjanski igralci ponovili Govekarjevo dramo »Legionarji«. Z isto igro bodo Steverjanci gostovali na raznih odrih po deželi.

V novembru, in sicer v soboto 22. in v nedeljo 23. novembra, bo v Katoliškem domu Cecilijanka. Letos se bomo na Cecilijanki na poseben način spomnili pok. skladateljca Emila Komela ob stoletnici njegovega rojstva.

Dne 8. decembra bo v Gorici Mala Cecilijanka z nastopom mladinskih in otroških zborov.

V nedeljo 28. decembra bo božičnica. V teh mesecih bo še gostovanje Slovenske gledališča iz Trsta in koncerti v okviru glasbene sezone, ki bo letos še bogatejša kot lani. Prvi koncert bo najbrž v nedeljo 16. novembra z nastopom skupine Consortium musicum iz Ljubljane. Na seji je bil sprejet sklep, da se v letošnji sezoni priredi razstava, posvečena pok. Tonetu Kralju, slikarju primorskih cerkva in primorskih ljudi.

Bilo je govora tudi o uvedbi televizijskih programov v slovenskem jeziku. Odbor je sklenil, da se v tej zadevi pošlje pismo vodstvu RAI v Rimu z zahtevo, naj bodo oddaje res odprte in naj zajamejo vse slovenske ljudi od Miljskih hribov do Kanaške doline pod Sv. Višarjami.

Razni pevski nastopi

Jesen je, grozdje zori in novi mošt že vre po kleteh. Delovni ljudje se tega veselijo in ta letni čas temu primerno praznujejo s »trgativjo«, vinskimi prazniki in povorkami folklornih voz. Taka praznika sta bila tudi preteklo nedeljo v Dornberku in v Krminu.

V Dornberku je bilo na sporedu tudi srečanje pevskih zborov in je na njem nastopil tudi goriški zbor »Mirko Filej« pod vodstvom Zdravka Klanjščka in z njemu lastno sigurnostjo odpel tri pesmi ter navdušil poslušalce.

Pod večer pa je v Krminu nastopil »Krminski oktet«, ki ga tudi vodi poštvalni Zdravko Klanjšček na furlanskem prazniku grozdja in vina. Pred številnim občinstvom je odpel vrsto pesmi, ki so ljudem ugajale in so pevce nagradili z burnim ploskanjem.

DAROVI

Za Katoliški dom: U. Z. 6.000; Marijina družba 20.000; družbenica N. N. 10.000 lir.

Za Zavod sv. Družine: N. N. 5.000; družina Dilena ob obletnici tragične smrti sina Avgusta 8.000; N. N. iz Gorice 5.000; Sovodnje 7.500; družina Cursi v spomin pok. Stanislave Pavlica 10.000 lir.

Za Alojzijeve: F. B. 10.000 lir.

Angela Vetril iz Gorice je darovala za Zavod sv. Družine in za Alojzijeve po 5.000 lir.

N. N. družbenica iz Gorice: za slovenske misijonarje 10.000; za Katoliški dom 10.000 lir.

N. N. družbenica iz Trsta: za sklad Katoliškega glasa 5.000; za slovenske misijonarje 10.000 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

OBVESTILA

Kvartna nabirka v goriški nadškofiji za naša zavoda Alojzijeve in Zavod sv. Družine bo to ali naslednjo nedeljo. Isto nedeljo bo v tržaški škofiji nabirka za Marijanišče. Dušne pastirje prosimo, da bi nabirko oznanili in priporočili.

Ob osmini pogreba pok. umetnika Toneta Kralja bo v štandreški župni cerkvi v petek 19. septembra ob 8. uri zvečer sv. maša za njegov dušni pokoj. Kot znano, je pok. Tone Kralj med drugimi cerkvami poslal tudi štandreško.

Ravnateljstvo nižje srednje šole I. Trinko v Gorici sporoča, da se zaključijo vpisovanje 20. septembra.

Seja organistov, ki vodijo cerkvene zборе, bo v ponedeljek 22. septembra v Katoliškem domu ob 20.30. Na začetku seje bo razgovor tekel o letošnji Cecilijanki, zato so k temu delu seje vabljeni tudi drugi povovodje.

Zbor »Lojze Bratuž«. Redne vaje se bodo začele v petek 26. septembra ob 20.30 v mali dvorani Katoliškega doma.

Slovensko tržaško gledališče bo v prihodnjem tednu gostovalo na Goriškem s komedijo »Anatolov dvojniki«. Predstave se bodo razvrstile takole:

- v torek 23. septembra v prosvetni dvorani »Anton Gregorčič« v Standrežu;
- v sredo 24. septembra v župnijskem domu v Steverjanu;
- v četrtek 25. septembra v Kulturnem domu v Sovodnjah;
- v petek 26. septembra v župnijski dvorani v Doberdobo.

Vsaka predstava se začne ob 20.30.

★

Za cerkev v Skopju: A. R. 5.000 lir.

Za lačne po svetu: N. N. iz Trsta 53,20 avstr. šilingov; N. N. iz Rupe 5.000 lir.

★

LJUBLJANSKA TV

Sporod od 21. do 27. septembra

Nedelja: 9.30 Thibaultovi. 10.20 Otroška oddaja. 11.15 Ljudje in zemlja. 12.20 Nedeljsko popoldne. 18.40 II. svetovni mir. 20.05 »Zenske...« 20.45 Devet let skomin. 21.20 »Mogla, dež«, prometna filma. 21.40 Sportni pregled.

Ponedeljek: 17.30 Medvedek Pu. 18.05 Od zore do mraka. 18.40 Pred izbiro poklica. 20.05 »Romeo in Julija«. 21.00 Kulturne diagonale. 21.30 Kratki filmi.

Torek: 14.25 Nogomet Radnički (Niš): Hajduk. 17.35 Preproste besede. 18.10 Biseri morja. 18.35 Ikebana. 20.05 Diagonale. 21.00 »Jane Eyre«, nadaljevanka.

Sreda: 17.20 »V 80 dneh okrog svetla«. 18.35 Odmevnost kostanjeviške kulture. 20.05 »Noč pri gospodični Maud«, film. 22.00 Miniature.

Četrtek: 17.25 »Skozigled 2010«. 18.20 Mikrobi in ljudje. 20.05 Krvna skupina AB-serija 110 policija. 21.00 Četrtekovi razgledi. 21.30 Dve plesni sliki Maje Bezjak.

Petek: 17.20 Pisani svet. 18.15 Srečanje okteta 75. 18.45 Od gotike do baroka. 20.05 »Kovinska zvezda«, film.

Sobota: 14.55 Nogomet Beograd: Dinamo. 18.20 Francosko slikarstvo. 20.05 Velika sprememba. 20.35 Vesela jesen 75. 22.05 Kojak, film.



Poročila: 7.15 (samo ob delavnikih), 8.15, 11.30 (samo ob delavnikih), 13.15, 14.15, 17.15 (samo ob delavnikih), 20.15 in 22.45. Dejstva in mnenja: 14.30 (samo ob delavnikih).

Sport: (dnevno) ob 20.00 uri.

Sporod od 21. do 27. septembra

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 10.15 Poslušali boste. 11.15 Mladinski oder: »Modra čepica«. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 14.30 Nedeljski vestnik. 15.45 »Matura«. Igra. 17.45 Nedeljski koncert. 18.00 Sport in glasba. 19.00 Folk iz vseh dežel. 19.30 Zvoki in ritmi. 20.30 Sedem dni v svetu. 20.45 Pratika. 22.00 Nedelja v športu. 22.10 Sodobna glasba. 22.35 Pesmi za vse okuse.

Ponedeljek: 11.35 Opoldne z vami. 14.30 Pregled slovenskega tiska v Italiji. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Baletna glasba. 19.10 Odvetnik za vsakogar. 20.35 Slovenski razgledi. 22.15 Glasba v noč.

Torek: 11.35 Pratika. 12.50 Klavirska medigra. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Komorni koncert. 19.10 Slovenski biografski roman. 19.30 Za najmlajše. 20.35 G. Verdi: »Moč usode«, opera. 21.55 Nežno in tiho.

Sreda: 11.35 Opoldne z vami. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Deželni koncerti. 19.10 Avtor in knjiga. 19.30 Zbori in folklor. 20.35 Simfonični koncert. 21.40 Motivi iz filmov.

Četrtek: 11.35 Slovenski razgledi. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 V ljudskem tonu. 19.10 Cloveško telo. 19.25 Za najmlajše. 20.35 »Trije tički«. Burka. 21.55 Sprostitve ob glasbi.

Petek: 11.35 Opoldne z vami. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Simfonične skladbe deželnih avtorjev. 18.55 Ansambel »The Platters«. 19.10 Na počitnice. 19.20 Jazzovska glasba. 20.35 Delo in gospodarstvo. 20.50 Koncert. 22.10 V plesnem koraku.

Sobota: 11.35 Poslušajmo spet. 15.45 Avtoradio. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Koncertisti naše dežele. 19.10 Spomini in pričevanja. 19.30 Pevska revija. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 »Tončevote dogodivščine«. Igra. 21.30 Vaše popevke.

Slovenski zavod Alojzijeve

Alojzijeve sprejema tudi za šolsko leto 1975/76 dijake srednjih šol. Starši, ki jim je pri srcu vzgoja otrok v krščanskem duhu, vedo, kje bo zanje poskrbljeno v tem oziru. Alojzijeve nudi dijakom te možnosti: 1. bivanje v zavodu z vso oskrbo; 2. popoldansko bivanje v zavodu s kosilom; 3. kosilo tistim, ki imajo popoldanski pouk. Prijavite se čimprej!

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 70 lir, osmrtnice 100 lir, k temu dodati 12% davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo

†

Mnogo prerano nas je zapustil

GABRIJEL KRALJ

Njegova družina se iskreno zahvaljuje duhovnikom, pevcem in vsem, ki so kakorkoli počastili njegov spomin.

Trebnje, 16. septembra 1975

NOVA TRGOVINA

poljedelskih strojev, priključkov, kmečkega in vinogradniškega orodja, z vsemi nadomestnimi deli znanih znamk

BCS, FERRARI, NOBILI, GOLDONI, S.E.P.
CASTOR, ACME, LOMBARDINI...

AGROFOREST

GORICA

Ulica Carducci, 30

Tel. 87154

BOGATA IZBIRA

UGODNE CENE

NAKUP PRI NAS POMENI PRIHRANEK